

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/72/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619201249
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8619201249.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: F. Z., rod. O., nar. XX. M., Z.X. XX, XXX XX Z., právne zastúpenej: JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanému: Orange Slovensko a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, ICO: 35 697 270, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., so sídlom Vajnorská 21 A, 831 03 Bratislava, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, vedeného pod sp.zn. na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. SK-2C/27/2019, v konaní o dovolaní žalovaného proti výroku o trovách konania rozsudku Krajského súdu v Prešove, zo dňa 27. októbra 2022, č.k. 9Co/44/2022-230, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove, zo dňa 27. októbra 2022, č.k. 9Co/44/2022-230 v napadnutom výroku o priznaní nároku na náhradu trov celého konania žalobkyni a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým výrokom priznal žalobkyni nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100 %. Odvolací súd vo veci samej potvrdil rozsudok v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 110,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok tak, že žalobu žalobkyne na zaplatenie nemajetkovej ujmy v tejto časti zamietol.

2. Žalobkyňa sa žalobou na ochranu osobnosti, podanou dňa 9. júla 2019 na Okresnom súde Svidník domáhala , aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur titulom primeraného zadosťučinenia podľa § 13 ods.2 zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Žalobkyňa bola v rokoch 2011 a 2012 klientom žalovanej, pretože na základe zmluvy o pripojení, ktorú so žalovanou uzatvorila, využívala jej služby telekomunikačného operátora. Vo vzťahu k žalovanej vystupovala žalobkyňa ako fyzická osoba (nepodnikateľ), ide teda o spotrebiteľku (osobitnú skupinu subjektov práva), ktorý je v zmluvnom vzťahu s dodávateľom (žalovanou) v znevýhodnenom postavení slabšej zmluvnej strany. Dňa 24. februára 2012 bol obchodným zástupcom žalovanej vyhotovený dokument „Žiadosť o znovu pripojenie SIM karty“. Dňa 09. februára 2017 bol tento dokument spoločne s ďalšími originálnymi dokumentmi klientov žalovanej nájdený nepovolnou osobou v neuzamknutom sklade na papierový odpad v Stropkove. Úrad na ochranu osobných údajov neskôr kvalifikoval tento skutok v

administratívnom konaní vedenom proti obchodnému zástupcovi žalovanej z hľadiska ochrany osobných údajov ako bezpečnostný incident.

3. Súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu v sume 2175 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom III žalobkyni priznal náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

4. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci v kontexte s faktormi citovanými v predchádzajúcom bode, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezo zbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl.36 ods.1 Listiny (Ústavný súd Českej republiky v náleze III.ÚS 350/03 z 29.09.2005). Dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, činnosť žalovanej nevykazuje znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jej prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným postavením žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, avšak zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v časti sumy 110 eur (§ 387 ods.1 CSP), vo zvyšku vyhovujúceho výroku tento zmenil (§ 388 CSP) a žalobu zamietol.

6. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobkyni voči žalovanému v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobkyne v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobkyňa bola, čo sa týka základu nároku, plne úspešná, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako bolo uvedené, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Preto žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov konania.

7. Proti výroku o trovách konania (s ohľadom na petit dovolania) podala žalovaná v zastúpení advokátom včas dovolanie podľa § 420, písm. f) CSP. Namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uplatnila procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý súdny proces. Namietala, že odôvodnenie priznania nároku na náhradu trov konania v plnej výške súdom prvej inštancie, nemá oporu v príslušných ustanoveniach CSP. Podľa príslušných ustanovení CSP je, s výnimkou uvedenou v § 257 CSP (dôvody hodné osobitného zreteľa), zásada úspechu v spore esenciálnym a jediným zákonným kritériom priznania náhrady trov konania. Žalovaná má za to, že ak plná náhrada výšky trov konania má byť určená výlučne iba z prisúdenej sumy, mal sa tento právny názor, resp. odôvodnenie súdu, prejavíť v úplnosti aj v samotnom výroku rozsudku o náhrade trov konania.

8. V súvislosti s použitím § 257 CSP žalovaná poukázala na skutočnosť, že do súdneho sporu so žalobcom, ako aj s ďalšími žalobcami v iných konaniach (podané skutkové a právne identické žaloby 165 žalobcov) bola reálne donútená, nakoľko žalobcami požadované a následne žalobami uplatnené sumy peňažnej náhrady vo výške 5.000,- eur na každého zo žalobcov boli a sú neprimerané, neadekvátne, neproporcionálne, podľa názoru žalovanej je takáto suma aj v rozpore so zásadou slušnosti a s dobrými mravmi a jej uplatňovanie považuje žalovaná za vyslovene šikanózne a takto uplatnená suma by bola z vyššie uvedených dôvodov zo strany akéhokoľvek racionálne uvažujúceho subjektu neakceptovateľná a nedávala žalovanej ani len teoreticky možnosť sa súdnemu sporu vyhnúť. Táto skutočnosť podľa názoru žalovanej tiež odôvodňovala použitie § 257 CSP odvolacím súdom.

9. Namietala, že vo vzťahu k žalovanou požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd neuviedol žiadnu argumentáciu. Žalovaná vo vzťahu k jej návrhu, aby súd použil moderačné právo podľa § 257 CSP, argumentovala viacerými, podľa jej názoru relevantnými skutočnosťami, odôvodňujúcimi použitie § 257 CSP, s ktorými sa však odvolací súd nijakým spôsobom nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku v napadnutej časti o trovách konania a to aj napriek skutočnosti, že žalovaná poukázala na podporu svojej argumentácie napríklad už aj na vyššie uvedené rozhodnutie NS SR a ÚS SR. Žalovaná konštatovala, že odvolací súd sa jej podstatnou a právne významnou argumentáciou vo svojom rozhodnutí o náhrade trov konania (či už vzniku samotného nároku alebo použitia moderačného práva podľa § 257 CSP) ani len nezaoberal, a teda v rozhodnutí absentuje akékoľvek odôvodnenie, prečo na ňu neprihliadol, prípadne prečo ju považuje za nesprávnu, resp. v okolnostiach prejednávanej veci za neaplikovateľnú. V rozsudku odvolacieho súdu úplne absentuje akékoľvek odôvodnenie, prečo pri rozhodnutí o náhrade trov konania (či už vzniku samotného nároku alebo použitia moderačného práva podľa § 257 CSP), neprihliadol. Rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania (s ohľadom vzniku samotného nároku žalobcu na náhradu trov konania, ako aj naplnenia dôvodov pre uplatnenie moderačného práva podľa § 257 CSP) nemožno akceptovať, pretože tieto vôbec neboli podrobené konfrontácii s argumentami prezentovanými žalovanou k tejto otázke.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 15. júna 2023 tvrdila, že v predmetnej veci neboli splnené žiadne podmienky pre možnosť aplikácie § 257 CSP o použití moderačného práva súdu, pretože nebolo možné konštatovať výnimočné okolnosti prípadu ani dôvody hodné osobitného zreteľa. V súčasnej dobe, kedy už v skutkovo a právne identických veciach vychádzajúcich z rovnakého bezpečnostného incidentu z 09. 02. 2017 bolo prvoinštančným súdom rozhodnuté o všetkých žalobách a odvolacími súdmi bolo právoplatne o danosti základu nároku rozhodnuté vo vzťahu k viac než 80 dotknutým osobám, svoju zodpovednosť dovolateľka stále popiera. Súd teda správne neaplikoval ust. § 257 CSP. Navrhovala, aby najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol.

11. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné, a preto podľa § 449 ods.1 CSP rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku o trovách konania zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Preskúmaním dovolania dovolací súd zistil, že predmetom dovolacieho konania je kvalitatívne preskúmanie súladu odôvodnenia výroku o trovách konania na základe dovolacích dôvodov. Z obsahu odvolania žalovaného zo dňa 31. januára 2022 bod V. vyplýva, že žalovaný sa domáhal aplikácie ustanovenia § 257 CSP vo vzťahu ku trovám konania. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vo vzťahu požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd neuviedol žiadnu právnu argumentáciu. Napadnutý výrok o trovách konania je z hľadiska aplikácie ustanovenia § 257 CSP nepreskúmateľný. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju prechádzajúcu rozhodovaciu činnosť, v druhovo obdobnej veci o ochranu osobnosti žalobkyne Z.. A. E. proti Orange Slovensko, a.s. v uznesení zo dňa 24. januára 2024 sp.zn. 8Cdo 37/2023, bod 20 podľa ktorého : „Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku o trovách konania je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, a to do takej miery, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Váda tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu“ .

14. Dovolací súd s ohľadom na potrebu dodržať jednotnú rozhodovaciu činnosť v druhovo rovnakých veciach v súvislosti s aplikáciou § 257 CSP napadnutý výrok, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania ako o celku podľa § 449 ods.3 CSP zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu tak ako je uvedené vo výroku.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.